

Jægerkvinde og bondekvinde

Jeg elsker ål og kødet fra en urokse med urter og bær til.

Jeg elsker suppe med kornkerner og lammekød.

Jægerkvindens kendetegn

Jægerkvinden bor med sin familie. De er jægere og flytter rundt efter de dyr, de jager.

Jægerkvinden bor i en familiegruppe, der består af hendes mand, børn, forældre, kusiner og fætre. Familien er jægere og bor ikke ét sted men flytter efter de gode byttedyr.

Kvinderne passer børn og laver mad.

Kvinderne passer de små børn, laver mad, ordner skind og samler bær, urter og østers. De store piger hjælper til.

Mændene og de store drenge går på jagt og fisker.

De jager med bue og pil og fisker fra deres både af udhulede træstammer. Når mændene kommer hjem fra jagt – måske med en urokse eller en kronhjort, er det kvinderne, der ordner skindene til tæpper og tøj.

Bondekvindens kendetegn

Bondekvinden bor sammen med sin familie. De er bønder, der har husdyr og dyrker marker.

Familien bor i et langhus samme sted året rundt. De har køer, grise, geder og får og dyrker marker med byg og hvede.

Kvinderne passer børn, hjælper til i marken og laver mad.

Kvinderne passer børn, laver lerkar, høster korn og laver tøj og mad. De store piger hjælper til.

Mændene passer markerne og husdyrene.

Mændene fældes og brænder skov til marker, pløjer og sår og passer husdyrene. De større drenge hjælper til.

Opgave

Lav et arbejdschema for jægerfamilien og bondefamilien.

Hvad laver mændene? kvinderne? og børnene?

Hvad er forskellene på jæger- og bondefamiliernes arbejdsopgaver?

Se film

Se afsnittet om jægerkvinden og bondekvinde i filmen "Stenalderen" på minuttal [10:48-14:37] på www.møde-med-oldtiden.dk.

Flinthugger

Vidste du... at det tager 1 time at hugge en stor arbejdsøkse og 10 timer at slibe den?

Flinthuggerens kendetegn

Flinthuggeren var en vigtig person. Han lavede redskaber af flint. Redskaberne var nødvendige for stenalderfolket.

Flinthuggeren slog på flinten med en hård sten eller en mejsel eller kølle af hjortegevir. Med meget præcise slag kunne han forvandle en rå stenblok til redskaber – økser, pile og knive. Det krævede oplæring at blive en dygtig flinthugger.

Den gode flint lå nede i jorden. Man kunne også finde flint på stranden.

Den gode flint lå langt nede i jorden, hvor den ikke havde fået frost. Frost kan nemlig få flinten til at sprænge, når man begynder at slå på den. Det vidste flinthuggeren.

Man kunne også finde flint på stranden.

Spor efter flinthuggeren

Vi finder flinthuggerens redskaber og affaldsstykker.

Der findes masser af spor efter flinthuggerens arbejde. På stenalderens bopladser finder vi mange slags redskaber og affaldsstykker. Vi finder også redskaber, der gik i stykker under flinthugningen og aldrig er hugget færdig.

Sleben økse af flint

Se film

Se filmen "Fra flint til økse", hvor flinthuggeren laver en økse af flint.

Se filmen "Stenalderen" og lyt til børnene i Faktaboksen, der fortæller om flinthuggeren på minuttal [3:10-4:00].

Du finder filmene på www.møde-med-oldtiden.dk.

Åndemaner

Alle mennesker har deres eget indre kraftdyr. Hvilket kraftdyr passer til dig?

Åndemanerens kendetegn

Mange jægerfolk har åndemanere. Åndemanere er personer, der kan gå i trance og lave magi.

I Sibirien findes der åndemanere, der går i trance til lyden af en tromme. Så kommer de over i en anden verden, hvor de kan tale med guderne og med dyrene og bede om held og lykke i jagten.

Vi tror, at der også i jægerstenalderen var personer, der kunne hjælpe til med jagten ved at lave magi.

Spor efter åndemaneren

Vi kender mønstrede trommestave af gevir og andre magiske redskaber.

Vi har fundet forskellige redskaber, der måske blev brugt af åndemanere i stenalderen. Vi kender nogle stave af gevir med indridsede mønstre. Vi tror, stavene blev brugt til at tromme med.

Vi har fundet tegninger ridset ind i knogler, der ligner dansende åndemanere.

Én af dem er tegnet, så det ser ud som om, han har pels. Måske skal tegningen fortælle, at åndemaneren er i færd med at forvandle sig til et dyr.

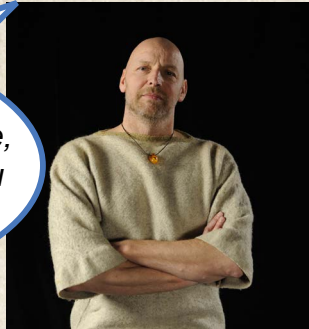
Vidste du... at der stadig findes åndemanere blandt jægerfolk i Sibirien og i Grønland?

Se film

Hør åndemanden fortælle i filmen "Stenalderen" på minuttal [14:41-17:39] på www.møde-med-oldtiden.dk.

Dyssebygger

Vi, der har de samme forfædre, er et fællesskab. Hvem har du et fællesskab med?

Dyssebyggerens kendetegn

Dyssebyggerne byggede dysserne i bondestenalderen for 5000 år siden.

Dysser er gravkamre til de døde, der er bygget af enorme sten. Stenene lå rundt om i landskabet som spor fra istiden. Og tænk sig, stenalderbønderne valgte at bygge med de enorme sten! - helt uden de maskiner vi kender i dag.

Hele stammen var med til at flytte de kæmpestore sten.

Først blev store sten stillet op som vægge. Så blev en kæmpe-mæssig sten trukket op over væggene, så den var som et loft. Over gravkammeret lavede de til sidst en høj af jord.

De døde blev begravet inde i stendysen.

Der blev lavet en indgang til stenkammeret. Så kunne man lægge knoglerne fra de døde ind i kammeret. Uden for højene satte stenalderbønderne lerkar med mad og drikke. Det var en gave til forfædrene.

Spor efter dyssebyggeren

Der findes stadig dysser rundt om i Danmark.

Der findes mange spor efter dyssebyggerens arbejde. Der er nemlig omkring 4700 stendysser tilbage. De er fredet, og du kan besøge dem.

Der har været endnu flere stendysser.

Faktisk er rigtig mange stendysser forsvundet. Når man før i tiden skulle bygge kirker eller herregårde eller lave veje, tog man de enorme sten fra dysserne. Det er lidt trist at tænke på. For stenalderfolket har nok tænkt, at deres dysser ville stå til evig tid.

Ligger der en stendysse tæt på, hvor du bor?

Se film

Hør dyssebyggeren fortælle som stendysserne i filmen "Stenalderen" på minuttal [8:12-10:45].

Mød arkæologen ved en stendysse i filmen "Stendysser".

Du finder filmene på www.møde-med-oldtiden.dk.